

Í íáéíòíòúò ñéíæííñòyò ðàáíòú ñ äðááíéìè ðóéííèñíúìè òáéñòàìè

Ááòíð Íéúáá Ñáðááááíá Íáéíéíá
25.06.2008 á.
Íñéááíáá íáííáéáíéá 12.07.2008 á.

Òàçèñú á òíðíàòá RTF (134.8 kB 2008-07-12 19:59:20) Óàçèñú á òíðíàòá PDF (151.55 kB 2008-07-12 19:58:28)

Ðàáíòà

ñ äðááíéìè ðóéííèñíúìè òáéñòàìè ñííðyæáíá ñ ðyáíí ìðíáéáí: 1) èàè èíòáðíðáòèðíáàòú òíò èèè èííé ìéíòí ñíððáíéáæèéñy äðáòè-áñéèé çíàé, 2) èàè íàéñéìàéüíí áááéáàòíí èíàpùèìéñy ñðááñòááìè ìáðááàòú äðáòè-áñéèá ìñíááíííòè ìáìyóíéèá (íáíðèíáð, íáíáú-íóp èèáàòóðó), 3) èàè íá áíáñòè ìèéáíé á äðááíéè òáéñò ìðè ááí íóáéèèàòèè (íá-àòííé èèè ýéáèòííííé) (ìðííóñé áóéáú, ñéíáà, ñòðíéè, áíáááéáíéá èèèáíé áóéáú è ò. í.).

Óáéü

ääííáí èññéááíáíéy – íáðáòèòú áíèìáíéá ìñéíáúò ó-, íúò ÷áðáç ðáññíòðáíéá ìáðá-èñéáííúò áúðá ìðíáéáí íá òá íááíñòáòèè, èíòíðúá íáíéíóáíí ñíááðæèò áàæá ñáííá ááòíðèòáòííá èçááíéá, è íáíííéòú ðàçðááíò-èèáí ìðíáðáííííá íááñíá-áíéy í òáò ìðíáéáíáò, ñ èíòíðúìè áí ñèò ìð ñòáèèèáàpòñy èèííáéñòú.

Áñòú

ðyá ñòóááíóíá, áñíèðáíóíá, èíòíðúá á ñáíèò íáó-íúò èçúñéáíéyð ìðááíí-èòàpò ðááíòáòú íá ñ òáéñòàìè, á ñí ñéíáàðyìè. Íáñííáííí, òáéíé òèí ðááíòú ìðíúá, òáè èàè áúáíðéá íáíáòíáèíúò ááííúò èç ñéíáàðíé ýéáèòííííé ááçú íáíííá íáéáá-áàò è òñéíðyáò ìðíóáññ ðááíòú. Íáíáéí á òáéíí ñèò-áá èááéí ñòáòú æáðòáíé ÷óæíé ìèéáéè (íáíðèíáð, ìá-àòèè èèè ìèéáéè ìá-àòíúò èçááíéè ìáðáííñyòñy íááíðúèèáíè á ýéáèòííííá èçááíéá, ìðè-) íá òíèüèí èííèðòpòñy íááíñòáòèè ìðèáéíáéá, íí è íáðááéí áíñyòñy íáúá). Èðíá òíáí, á ýéáèòííííá ñéíáàðè, èáòáéíáé, ááçú ááííúò ìðíúá áíáñòè èçíáíáíéy è èñíðááéíéy. Ááçóñéíáíí, ìðíúá, íí ìðè òñéíáéè, ÷òí ìèéáéè èèè íáòí-ííñòè íáíáðóæáíú èèáí ááòíðíí (ááòíðáìè), èèáí ìíèüçíáàòáéyìè.

Ñííðíúá

ìííáíòú èíòáðíðáòáòèè ðóéííèñíúìè òáéñòà. Á ñéíáàðá äðááíáðóññéíáí yçúèá XI–XIV áá. íáðááéí èñííèüçíááíéá ìðèíáðíá èç Óðíèòéíáí ñáíðíéèá XII–XIII áá. Íáíáéí íáíèñáíéá íáéíòíðúò ñéíá á òèòáòáò èç òáéñòíá ñáíðíéèá ýáéyáòñy èèáí ñííðíúí, èèáí ìèéáí-íúí. Ñííðíúá áííðíñú ìðííáðáòèè ñáyçáíú ñ òáí, ÷òí ðóéííèñú Óðíèòéíáí ñáíðíéèá ñíððáíéèáñú íá í-áíú òíðíóí. xáñòú áóéá è ñéíá ðáññíèüèáñú, ñò, ðèáñú, ññúíèááñú è ò. í. Ìðèááá, í áéíòíðúá ìðèíáðú èç ñéíáàðy äðááíáðóññéíáí yçúèá XI–XIV áá.

1) Èúáá ìðáçúðzùèè íóáíáú1. èáá áííòáòàpùèñz áé=áí-üñòèp. èáá ìízùèèñz ìíóáðè áúòè [Ñéíáàðú 1991, Ò. 4: 347] è (r)lt ght#mhz022 0E,0u]s1| rlt uy0Eif.o22cz\ ,k=u0Ÿmcn2.| rlt vyz022cz v0Elh(2) ,]sn2| 20, 17–19. Íáíáéí á

ðóéííèñè ìáðááy ÷áñòú áúááéáííáí ñéíáá ìðáèòè-áñéè íá ñíððáíéèáñú[1]. Áóéáú á èííóá ñòðíéè ðáññíèüèèñú. È áñéè áú, ìíæíí ìðááííéíæèòú, ÷òí á èííóá ñòðíéè ááéñòáèòáèüíí éíááá-òí áúèá áóéáá è, òí í íáéè-èè áóéáú ú áíáíðèòú áðyá èè áíçííæíí. Ííáòíáýúèè è íá áúçúááàpùèè ñíííáíéè áàðèáíò áéy èèèpñòðáòèè ñéíáàðííé ñòáòúè ìíá íáçááíéáí «èúáá» á Óðíèòéíí ñáíðíéèá XII–XIII áá. ìðááñòááéáí, íáíðèíáð, íá è. 15 íá.: yt 2vfnm\ r]lt ukfd]s g0l]rk0y2n2| 15 íá., 8–9.

2) È

íèèòí æá íá ìíæáòú ìðáèòè. íè 7(ò) íáñú èú ááíú. íè 7(ò) ááñú èú ááíú [òáé!] [Ñéíáàðú 1991, Ò. 4: 343]. Í-áðòáíéá ìáðáíé áóéáú á áúááéáíííí ñéíáá á ðóéííèñè íá-òéí. Íú ìíæáí ìðááííéíæèòú íá òíèüèí ìíèñéó, èàè ýòí ñááèáèè ñíñòááèòáèè ñéíáàðy, íí è òí, ÷òí íá ìáñòá ìáñòíèìáíéy ááíú íá ñáííí ááéá íáíèñáíí íáíú: 2 y2rn0;t yt v0;tnm ght2n2| y2 8\ yfc| r] dfv| y2 8 dfc| r] yfv| 5 íá., 20–ñèò-àè, èíááá

íà÷áðòáíéá áóéáú í íáííéíááò è (íáíðéíáð, y2rn0;t 5 íá., 23), ÷òí, ïí
áñáé ááðíýòííñòé, íáóñéíáéáíí áðááííñòùþ ìáíýòíééá è ïñíááíí íéíòéí ñíñòíýíéáí
ááí íòááéúíúò ÷áñòáé.

3) Íñòááéú íáòðú íáðáæþ è áúçz èèþ÷à
íáááñúíú1 [Ñéíááðú 1991, Ò.

4: 523]. Á ðóéííèñé íá÷áðòáíéá ïíñéááíáé áóéáú á ñéíáíòíðíá èèþ÷à ñíàçáíí,
íí í÷áíú íáííéíááò þñ ìàéúé: 0cnfdkm gtnh”[2]
vt\ht; 2 d]#z rk.Ÿ(z) yt,tcmy]s1| 16 íá., 1–2.

Ííá÷áðéé-íðéáéé. Ñðááé íáéáíéáá ÷áñòí áñòðá÷ááíúò ïíá÷áðé
ííæíí áúááééòú íáíèñáíéá í áíáñòí ú, ù áíáñòí ú èéé
íáíáíðíð. Íáíáéí èç÷à ïíáíáíúò ïíá÷áðé ííæáò áíçíééíóòú íðéáí÷íá
íðááñòááéáíéá íá íðòíáðòéé ìáíýòíééá. Óáé, ïíýáéýþòñý éíæíúá íðéíáðú áíéáéèçáòéé
ðááòéðíááííúò (íí ïíááééèðé ðááé ñáí ííó áá èæáíáòú `áí áúíú [Ñéíááðú 1990, Ò.

3: 499]: á ðóéííèñé ñíþç íí íáíèñáí ñ ðááòééðíááííúí íáíáðááíáí ðýáá: y| g0dtk2i2 hf,e\ cd0`v0E lf 2;tytnm `u0 d]y] h@1|2y0
16 íá., 5–6) èéé íðááííéíæáíéá íá íððáæáíéé áéáíúý (Éþáz èñéðúí1áí. áàéá÷á `ñòú àòú áñzéíáí áð@óá [Ñéíááðú 1991, Ò
4: 169], òíááà èáé á ðóéííèñé íðéááá, ííáý ñíñòááéðáéýíé ñéíááðý òéòàòà áúáéýáèò
òáé: K.,z 2crhmy1u0| lfktŸt `cnm 7n] dczr0u0\ uh@[f| 121 íá, 3–4).

Íáíáú÷íúá

èéááòóðú. Áñòáñòááíí, ÷òí íðé íóáéééáòéé áðááíéð òáéñòíá íááíçííæíí ïíéííñòùþ
íáðáááòú áðáòé÷áñéíá ñáíáíáðáçéá ìáíýòíééá, òáé èáé áéý ýòíé òáéé ïíðááíááéíñú
áú ñíçááááòú ñáíé ððéòò áéý èáæáíé ðóéííèñé. Éðííá òíáí, íòñóòñòáóáò
íáðá÷áíú èéááòóð, ÷òí ïí çáíá÷áíèþ íííáéò èññéááíááòáéáé, ýáéýáòñý ñòúáñòááííé
íðíáéáíé. Ííýòíó íáíáðíáéíí íáðáòéòú áíéíáíéá íá íáíèñáíéá íáéíòíðúò èéááòóð,
íðááñòááéáííúò á Óðíéòéíí ñáíðíééá XII–XIII áá.:

1) áúðáæáíéá «íúíá è íðéñíí»;

2) èéááòóðá «þñ ìàéúé éíðéðíááííúé íáíðíóíúé»[3].

1. Íúíá è íðéñíí. Éáé

íðááééí, á òáéñòáò ñéíá Óðíéòéíáí ñáíðíééá áúðáæáíéá íúíá è íðéñíí
íèðáòñý ïíéííñòùþ, ááç èáééò èéáí ñíèðáúáíéé (íáíðéíáð, y]sy1 2 gh2cy0 11, 6, y]sy1 2 ghq\cy0 13 íá., 23–24). Íáíáéí íá è
íðááñòááéáíí èéááòóðííá íáíèñáíéá ááííáí áúðáæáíéý: y]s gh2cy0.
Áòíðáý ÷áñòú áéáðáòá ù íáðáóíáéò á èéíèþ ñ íáééííí áááðò ñíðááá íáéááí,
íðé÷, íðíáíéæáíéá áéáðáòá ñéíááòðé÷íí íáééííó éðúðá÷éé áóéáú í, íí á
çáðéáéúííí òíáðáæáíéé. Áóéáá í èíááò ñéíááíóþ éðúðá÷éé, éíòíðáý
ííáíéíááòñý ñéááá íáíðááí, á íðáááý óáééí, ííáý ñòáíéá íáíáðááííí ýáéýáòñý
ñíéíéíé áóéáú ð. Áééíí é çáíóóáííí? É ñíæáéáíèþ, áááéááòíúò áðáòé÷áñééò
ñðááñòá á áíñòóííúò èéðéééé÷áñééò ððéòòáò íá íáðéíñú.

2. Þñ

ìàéúé éíðéðíááííúé íáíðíóíúé. Á òáéíí áéý Óðíéòéíáí ñáíðíééá èñííéúçíááíéá
þñá áíéúðíáí è éíðéðíááííúò þñíá íá ðáðáéòáðíí. Íáíáéí ïí ñíááððáííí ááðííó
çáíá÷áíèþ È.È. Ñðáçíááñéíáí, «íáéíòíðúá ñòáòúé ííñýò íá ñááá ÷áðòú ýçúéá
þñíáíáí íèñúíá» [Ñðáçíááñééé 1873: 204]. Óáé, íá èéñòá 68 óííòðááé, í þñ áíéúðíé
éíðéðíááííúé: fkf9s\$[4] 68, 3, þñ ìàéúé
éíðéðíááííúé òéáóðéðóáò á ñéááòþúáí íðéíáðá: h]f 2 nmk3 yf g0ck0Eimcnd0 69 íá., 9. Íí éðííá òðááéòéíííúò
éíðéðíááííúò þñíá, á Óðíéòéíí ñáíðíééá XII–XIII áá. áááæáú
áñòðá÷ááòñý óííðóááéáíéá þñá ìàéíáí éíðéðíááííáí íáíðíóííáí: Xmhy0h2#mwm [0nzs Ÿ2cn0vm g0cn0\vm | ct,t ,#@ gh2cd
2#d0\k2n2 | f yt g0hf,kzsn2cz cnh ¿nmv] 67 íá., 14–17. Á ñéíááðá È. È. Ñðáçíááñéíáí çáòééñéðíááí áéááíé ïíðááé1òéñz
[Ñðáçíááñééé
2003, Ò. 2: 1205[5]][6] ñ á
éíðéðíááííúí íá íáñòá þñá ìàéíáí éíðéðíááííáí íáíðíóííáí. Èñòíáý èç ýòíáí, ñ

áíeüøíé áíeáé ááðĩyòĩñòè íæáĩ áĩáĩðèòü í òĩ, ÷òí èèáàòóðà þñ íàeüé
éíòèðíááííúé íáíðíòíúé (zs) ýáèýáòñý áðàðè÷áñèèì
áàðèáíòĩ à éíòèðíááííáĩ (1).

Éæ àeáĩ

èç òĩáĩ íááíeüøíáĩ ÷èñéà íðèááá, ííúó íàìè íðèìáðíá, íðè íóáèèèàòèè áñááĩ
ðóéííeñĩíáĩ íàìyòíeèà èèè ááĩ ÷áñòáé íááĩçĩæáĩ èçááæàòü íøéáíé è íĩá÷àòíé
(ííèñíé). Íà ýòí áñòü ðýá íáúáèòèáíúó è ñóáúáèòèáíúó íðè÷éí. É íáúáèòèáíúí íðè÷éíáì
íòííñèòñý íðíáéáìá íðááèèüíé éíòáðíðáòòèè íèíòí ñíððáíeáøááĩñý ðóéííeñĩíáĩ
òáèñòá, è ñóáúáèòèáíúí – íááíeìàòáèüííñòü íòááèüííáĩ ááòíðá/èçááòáèý èèè òáéíáĩ
éíeèáèòèéá. Íñòá, òñý òíeüéí ñòðáíeòüñý è èáááèò è ííñòáðáòüñý íá áííóñéàòü
íĩá÷àòíé è íøéáíé á ààèüíáèøáé ðááíòá ñ ðóéííeñĩíúè íàìyòíeèáìè.

Á

çáèèþ÷áíeá ñéááòáò íáðáòèòü áíeìáíeá áù, íá íáíó ñóúáñòááííóþ íðíáéáíó. Òáèñòü,
íááðáííúá èèðèèèè÷áñèèèè èðèðòáìè (íáíðèíáð, Novgorod), íáðááéí íá ðáñíĩçĩáþòñý ííèñíeáíúè íðíáðáìáìè, ÷òí íá
íĩçáíeýáò íáèñèìáèüíí íðíáòéðèáíí èñííeüçĩáàòü áĩçĩæáĩñòè, éíòíðüèè íáèááþò
ýéáèòðíííúá ðáñóðñü.

Ñíèñíé èèòáðáòóðü

Ñéíáàðü 1990 – Ñéíáàðü áðááíáðóññéíáĩ ýçüèà XI–XIV áá. : á 10 ò. Ò. 3 (áíáðíá@òáèüíí– èçæá÷èñz) / Áè
1990. – 511 ñ.

Ñéíáàðü 1991 – Ñéíáàðü áðááíáðóññéíáĩ ýçüèà XI–XIV áá. : á 10 ò. Ò. 4 (èçæèáàòè– ííeáíé) / Áè. ðáá. ð.
ðóñ. ýç., 1991. – 559 ñ.

Ñðáçĩááñèèé 1873 – Ñðáçĩááñèèé, É. É. Ñááááíeý è çáíèñèè í àèíèçááñòíúó è
íáèçááñòíúó íàìyòíeèáò: Ñáíðíèè ííó÷áíeé XII á. / É. É. Ñðáçĩááñèèé //
Çáí. Èí. Áí. – 1873. – Ò. XXII, éí. 1, íðèèíæáíeá
13. – Ñ. 196–212.

Ñðáçĩááñèèé 2003 – Ñðáçĩááñèèé, É. É. Íàòáðèáèü áèý ñéíáàðý áðááíáðóññéíáĩ ýçüèà : á 3 ò. Ò. 2:
É–í / É. É. Ñðáçĩááñèèé. – Í. : Çíáè, 2003.
– 920 ñ.

Òèòíèðíá 1968 – Òèòíèðíá, Í. Á. Éàòáèíá ðóññèèò è ñéááýíñèèò íáðááìáííúó ðóéííeñáé XI–XII áá., ððáíýueòñý á
íòááèá ðóéííeñáé áíñóááðñòááííé áéáèèíòáèè ÑÑÑÐ èí. Á. É. Éáíeíá. x. III, áíí. (XII è éíí. XII–íá÷. XIII áá.) / Í. Á. Òèòíèð
– Í. : Èçá-áí «Éíèáá», 1968. – Áúí. 30. – Ñ. 93–98; 125–137.

On certain difficulties working with
ancient manuscripts (using as an example the Trinity Miscellany of the 12th-13th
centuries)

Olga S. Paymina

Ulyanov-Lenin Kazan State University,
Russia

There are a number of problems in the study of

